Một số điểm mới về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ trong dự án Luật trình Quốc hội khóa XVI

1. Bãi bỏ thủ tục kiểm tra công tác nghiệm thu về phòng cháy, chữa cháy

Theo khoản 5 Điều 18 Luật PCCC và CNCH, công tác kiểm tra nghiệm thu về PCCC trước khi đưa công trình, phương tiện giao thông vào khai thác, sử dụng thuộc phạm vi trách nhiệm của các cơ quan có thẩm quyền theo quy định.

Thực hiện Nghị quyết số 66.18/2026/NQ-CP ngày 18/5/2026 của Chính phủ, từ ngày 01/7/2026, thủ tục kiểm tra công tác nghiệm thu về PCCC đối với các công trình, phương tiện giao thông thuộc phạm vi áp dụng đã được bãi bỏ.

Việc cắt giảm thủ tục nhằm giảm thời gian, chi phí thực hiện thủ tục hành chính cho tổ chức, cá nhân. Tuy nhiên, chủ đầu tư, chủ sở hữu công trình và chủ phương tiện vẫn phải thực hiện trách nhiệm tổ chức nghiệm thu, bảo đảm công trình, phương tiện đáp ứng các yêu cầu về an toàn PCCC theo quy định.

Để hoàn thiện cơ chế quản lý sau khi bãi bỏ thủ tục kiểm tra nghiệm thu, dự thảo Luật bổ sung các quy định về hậu kiểm, trách nhiệm của các chủ thể và việc kiểm tra chấp hành pháp luật trong quá trình khai thác, sử dụng công trình, phương tiện.

2. Bảo đảm năng lực, hạ tầng và công nghệ phục vụ công tác quản lý tại cấp xã

Cùng với việc đẩy mạnh phân cấp và chuyển sang cơ chế hậu kiểm, việc bảo đảm điều kiện thực thi cho lực lượng Công an và Ủy ban nhân dân cấp xã là yêu cầu quan trọng.

Theo đó, cần tiếp tục hoàn thiện cơ chế kết nối, khai thác, sử dụng dữ liệu tập trung phục vụ quản lý, kiểm tra an toàn PCCC; quan tâm đầu tư trang thiết bị, hạ tầng công nghệ thông tin phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của từng cơ quan, đơn vị.

Đồng thời, tăng cường đào tạo, bồi dưỡng kiến thức pháp luật, chuyên môn, nghiệp vụ cho lực lượng thực hiện nhiệm vụ tại cơ sở, bảo đảm đáp ứng yêu cầu quản lý nhà nước về PCCC và CNCH trong tình hình mới.

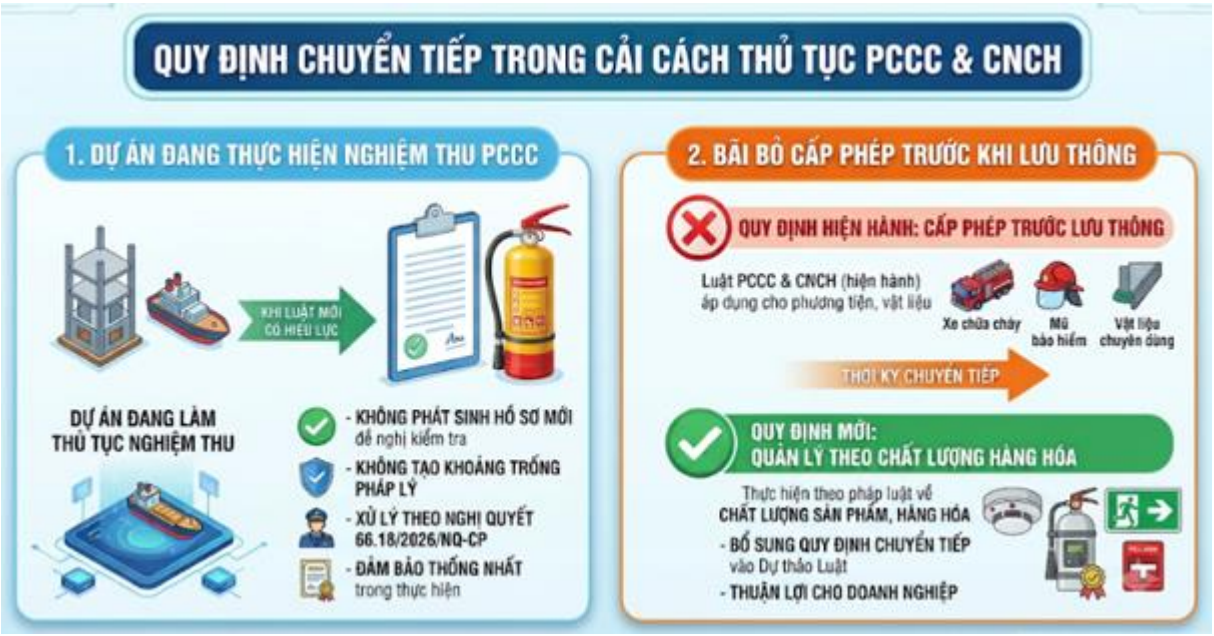

3. Quy định chuyển tiếp, bảo đảm tính thống nhất trong thực hiện

Dự thảo Luật chú trọng quy định chuyển tiếp nhằm bảo đảm việc áp dụng chính sách thống nhất, hạn chế phát sinh vướng mắc khi thay đổi thủ tục hành chính.

Đối với thủ tục kiểm tra công tác nghiệm thu về PCCC, việc thực hiện từ ngày 01/7/2026 tuân theo Nghị quyết số 66.18/2026/NQ-CP và các quy định có liên quan. Trường hợp hồ sơ đã được tiếp nhận trước thời điểm có hiệu lực phải được xử lý theo quy định chuyển tiếp tương ứng.

Đối với phương tiện PCCC và CNCH, vật liệu, cấu kiện ngăn cháy, chống cháy, dự thảo Luật tiếp tục hoàn thiện các quy định chuyển tiếp khi bãi bỏ thủ tục cấp phép trước khi lưu thông, bảo đảm việc quản lý chất lượng, nguồn gốc sản phẩm và trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân có liên quan.

4. Tăng cường hậu kiểm và trách nhiệm khi đưa công trình, phương tiện vào sử dụng

Việc bãi bỏ thủ tục kiểm tra công tác nghiệm thu về PCCC không đồng nghĩa với giảm yêu cầu bảo đảm an toàn, mà đặt ra trách nhiệm lớn hơn đối với chủ đầu tư, chủ sở hữu công trình và chủ phương tiện.

Dự thảo Luật bổ sung quy định tại khoản 2 Điều 11 về cơ chế kiểm tra, giám sát việc chấp hành pháp luật về PCCC; đồng thời bổ sung khoản 4 Điều 18 để làm rõ trách nhiệm nghiệm thu và các điều kiện trước khi đưa công trình, phương tiện vào khai thác, sử dụng.

Theo đó, các chủ thể có trách nhiệm tổ chức nghiệm thu về PCCC, bảo đảm phù hợp với hồ sơ thiết kế đã được thẩm định và các tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật áp dụng.

Bên cạnh đó, việc kê khai, cập nhật thông tin về công trình, phương tiện trên hệ thống cơ sở dữ liệu PCCC và CNCH phải được thực hiện theo quy định, phục vụ công tác quản lý, theo dõi và hậu kiểm.

Các hành vi vi phạm quy định về PCCC và CNCH được xem xét xử lý theo tính chất, mức độ và quy định pháp luật. Đồng thời, Bộ Công an tiếp tục nghiên cứu, đề xuất hoàn thiện chế tài xử lý vi phạm, biện pháp khắc phục hậu quả nhằm nâng cao hiệu quả quản lý sau khi cắt giảm thủ tục hành chính.

5. Bãi bỏ thủ tục cấp phép trước khi lưu thông đối với phương tiện, vật liệu phòng cháy, chữa cháy

Một nội dung đáng chú ý khác của dự thảo Luật là cắt giảm thủ tục cấp phép trước khi lưu thông đối với phương tiện PCCC và CNCH, vật liệu, cấu kiện ngăn cháy, chống cháy.

Việc sửa đổi hướng đến giảm thủ tục hành chính, tạo thuận lợi cho doanh nghiệp trong hoạt động sản xuất, nhập khẩu, kinh doanh; đồng thời chuyển trọng tâm sang quản lý chất lượng sản phẩm, hàng hóa và tăng cường hậu kiểm trên thị trường.

Theo định hướng dự thảo, tổ chức, cá nhân sản xuất, nhập khẩu, kinh doanh có trách nhiệm bảo đảm chất lượng sản phẩm, tuân thủ các tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật và quy định pháp luật có liên quan.

Dự thảo cũng đề cập việc kê khai thông tin đối với phương tiện PCCC và CNCH trước khi lưu thông trên thị trường, tạo cơ sở phục vụ quản lý, truy xuất nguồn gốc và xử lý vi phạm.

6. Xác định rõ trách nhiệm của người đứng đầu cơ sở, chủ hộ gia đình và chủ phương tiện

Cùng với việc đơn giản hóa thủ tục hành chính, dự thảo Luật tiếp tục đề cao trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân trong việc chủ động bảo đảm an toàn PCCC.

Đối với người đứng đầu cơ sở, chủ đầu tư, chủ sở hữu công trình và chủ phương tiện, phải thực hiện đầy đủ trách nhiệm liên quan đến thẩm định thiết kế, tổ chức nghiệm thu, duy trì các điều kiện an toàn PCCC trong quá trình khai thác, sử dụng theo quy định.

Đối với chủ hộ gia đình, cần chủ động thực hiện các biện pháp bảo đảm an toàn về điện, nguồn lửa, nguồn nhiệt; trang bị phương tiện PCCC, bố trí lối thoát nạn và duy trì điều kiện an toàn phù hợp với loại hình nhà ở.

Các tổ chức, cá nhân tham gia tư vấn, thiết kế, thi công, giám sát, sản xuất và cung cấp thiết bị phải thực hiện đúng trách nhiệm trong từng công đoạn, bảo đảm tuân thủ quy định pháp luật và yêu cầu kỹ thuật áp dụng.

Việc bãi bỏ thủ tục kiểm tra công tác nghiệm thu về PCCC từ ngày 01/7/2026 theo Nghị quyết số 66.18/2026/NQ-CP và tiếp tục hoàn thiện cơ sở pháp lý tại dự thảo Luật thể hiện định hướng đẩy mạnh cải cách hành chính, tạo thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp gắn với tăng cường trách nhiệm và hiệu quả quản lý nhà nước.

Những nội dung sửa đổi, bổ sung được kỳ vọng góp phần nâng cao chất lượng công tác PCCC và CNCH, bảo đảm an toàn tính mạng, tài sản của Nhân dân, đồng thời đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội trong tình hình mới.